

קורות חיים

ישעיהו רוטברג (ת.ז. 302114731)

רחוב בן גבריאל 9ג, תלפיות, ירושלים 93393, טל': 0546-420006, 02-6717214

רקע כללי:

נולדתי ב-1968 בניו ג'רסי, ארה"ב ושם סיימתי את לימודי היסודיים והתיכוניים. התחלתי ללמוד לתואר ראשון באוניברסיטת קולומביה בעיר ניו יורק ב-1987. לאחר שנה החלטתי שמקומי בארץ וב-1988, בגיל תשע-עשרה, עליתי לישראל. שירתי שלוש שנים (1990-1993) כחייל וכקצין קישור לארגונים בינלאומיים ברצועת עזה וכן במילואים באותו תפקיד עד 2006. כיום אני גר בירושלים עם אשתי ושלושת בני.

השכלה אקדמית:

ביוני 2008 הגשתי לשיפוט באוניברסיטה העברית את עבודת הדוקטור במסגרת החוג למחשבת ישראל. המחקר שלי, "הדמוקרטיזציה של המסורת המדינית היהודית – משנתו המדינית של הרב חיים הירשנזון ומקורותיה התורניים", נעשה בהנחיית פרופ' משה הלברטל. המחקר עוסק בהתחקות אחר דרכו של הרב הירשנזון בעיצוב חזון של מדינה יהודית, דמוקרטית וליברלית על יסודות המסורת המדינית והמשפטית היהודית. מוקד הדיון הוא חשיפת הזיקה בין ר' הירשנזון לבין חכמים ואסכולות בתלמוד, בראשונים ובאחרונים תוך כדי עמידה על ההגיון הפנימי, המטען הערכי וההנחות הפרשניות של שיטתו. לפני הגשת עבודת הדוקטור, סיימתי תואר שני במחשבת ישראל באוניברסיטה העברית (במסגרת המסלול הישיר) ותואר ראשון בפילוסופיה יהודית ובתלמוד באוניברסיטת בר-אילן (1996).

השכלה תורנית:

בארבע עשרה מתוך עשרים השנים האחרונות אני לומד במסגרות ישיבתיות שונות בתוכניות מלאות או חלקיות. בחמש השנים האחרונות (2003 ואילך) אני חבר בכולל של הישיבה הקונסרבטיבית (כ-16 שעות שבועיות) בראשות הרב ד"ר שמואל לואיס. המתודה של הכולל מתמקדת בשילוב של כלים ביקורתיים השאובים מן המחקר האקדמי בסדר לימוד ישיבתי מסורתי של תלמוד, ראשונים ואחרונים. מושם דגש מיוחד על שחזור החומרים התנאיים ובהתחקות אחר גילגוליהם ברבדים המאוחרים יותר. המסגרות הקודמות שבהן למדתי הן: כולל בראשות הרב ד"ר סטיב וולד, גם ב*ישיבה הקונסרבטיבית* (1998-2000), מכון שלום הרטמן (1996-1997), המכון הגבוה לתורה של אוניברסיטת בר-אילן (1993-1996), מכון פרדס (1989-1990), ומכון מאיר וקבוצת יבנה (1988-1989).

ניסיון מקצועי:

בשנים האחרונות אני מתמקד בהוראה ב*ישיבה הקונסרבטיבית*. במסגרת זו אני מלמד שיעורים שנתיים קבועים בפילוסופיה יהודית (1999 ואילך), בקבלה (2001 ואילך), ובחומש, מדרש ורש"י (2003 ואילך). התלמידים בישיבה מגוונים אך רובם מגיעים מחו"ל לשנה או שנתיים של לימודים בישיבה לאחר סיום התואר הראשון או בשלב משלבי הלימודים להסמכה לרבנות באחת התנועות הליברליות.

הציר המרכזי של השיעור בפילוסופיה יהודית הוא הבנת שיטת הרמב"ם באופן כולל. אנו מתחילים ביסודותיה הפילוסופיים והתיאולוגיים של השיטה הנפרשים **במורה הנבוכים** ומתקדמים לאופנים שבהם הרמב"ם מעצב את תכני עולם התורה בהתאם ליסודות אלה ב*פירוש למשנה* וב*משנה תורה*. "תכני עולם התורה" הם המוסדות

העקריים של חיי התורה, כגון הסנהדרין, המלכות והנבואה, מצד אחד, ומושגי המפתח של המסורת, כגון 'דרבנן' ו'דאורייתא', וחורבן, גלות וגאולה, מצד שני. השיעור מנגיד את שיטת הרמב"ם לשיטת ריה"ל בכוזרי, במיוחד בנוגע לפילוסופיה ולתיאולוגיה, ולשיטת הרמב"ן, במיוחד בנוגע למוסדות ולמושגים.

השיעור בקבלה מתמקד בשני טקסטים מכוננים של הקבלה שנתחברו בספרד במאה הי"ג: **הזוהר ושערי אורה** לר' יוסף ג'יקטליה. מוקד השיעור הוא הקניית כלים מושגיים וטקסטואליים כדי לאפשר ללומד לחדור אל משמעות הכתוב במסגרת השיעור, ובתום הלימודים באופן עצמאי. דגש מושם על הבנת הדברים כמכלול בו השקפת עולם ואורח חיים שמבטיחים, ואולי גם מאיימים, לחשוף בפני הלומד עוצמה רוחנית, דתית ורגשית יוצאת דופן. היבט נוסף של השיעור עוסק באופן שבו הקבלה, ובמיוחד הזוהר, שואבת מתוך עולם מדרשי חז"ל תוך כדי המשכיות ומהפכה.

השיעור בחומש, מדרש ורש"י מתמקד בהגיון הפנימי של המסורת היהודית המבקשת לחדור אל משמעות התורה שבכתב הבלתי משתנית דרך השתקפותה בתורה שבעל פה הדינמית והמתפתחת. התלמידים מתחילים בקריאה שיטתית של החומש, לעיתים קרובות בעזרת כלים שפותחו על ידי ביקורת המקרא והגישה 'הספרותית' אל המקרא, וממשיכים אל מדרשי חז"ל תוך כדי ניסיון לחשוף כיצד מדרשים אלה נוגעים במשמעויות העמוקות של הטקסט המקראי. תשומת לב מיוחדת ניתנת לאופן שבו רש"י מעצב קריאה 'רבנית' רצופה של החומש על ידי הבלטה, הצנעה ועיצוב של תכני המדרש.

בנוסף להוראה בישיבה, אני מלמד ומרצה על נושאים הקשורים במחקר הדוקטורט ובתחומי ההוראה בישיבה במסגרות שונות כגון תוכנית "תרבות" של מרכז פיוקסברג, "פורום ההרצאות" של מרכז פיוקסברג ותוכנית "עודד" של מרכז פיוקסברג, וכן מכון פרדס, "בית המדרש היהודי-מוסלמי" של ביהכ"נ יקר, הכנס הבינלאומי על "דת ולימודי שלום" (2000), כנסים של הרשת הבינלאומית לסובלנות, לדמוקרטיה ולזכויות האדם של קרן ברטלסמן (בארצות שונות באירופה), קורסים להכשרת מנחים במסגרת מדרשת אדם ובתי כנסת בארץ ובחו"ל.

רכשתי ניסיון ניכר בתחום החינוך לדמוקרטיה במסגרת עבודתי באדם – המדרשה לדמוקרטיה ולשלום על שם אמיל גרינצוויג בשנים 1993-2002. בשנים אלו עבדתי בהנחיית קבוצות, בעיקר במסגרת השתלמויות מורים והכשרת מנחים, אך גם עם תלמידים מכל הגילאים מגן ועד כיתה י"ב. במסגרת זו כתבתי את תוכניות המדרשה לחינוך לדמוקרטיה במגזר הדתי, ויחד עם מיכל לוין, את תוכניות המדרשה למפגשים בין דתיים וחילונים. כמו כן, שימשתי רכז המדרשה לחינוך לדמוקרטיה במגזר הדתי בשנים 1996-1998. מאז 2002 אני מרצה לעיתים על נושאים הקשורים ביהדות ודמוקרטיה בתוכניות שונות של המדרשה.

פרסים ומענקים

- סיום התואר הראשון בהצטיינות יתרה (אוניברסיטת בר-אילן)
- פרס הרקטור לתלמידים מצטיינים (אוניברסיטת עברית: תשנ"ז)
- פרס הרקטור לתלמידים מצטיינים (אוניברסיטת עברית: תשנ"ח).
- Interreligious Coordinating Council in Israel (IICI) Grant for Jewish-Muslim Research/Dialogue (2002).